

ПЕТИЯТ СЛОН

АО

**TERRY PRATCHETT
THE FIFTH ELEPHANT**

© Terry and Lyn Pratchett, 1999

First published in 1999 by Transworld Publishers.

Transworld Publishers is part of the

Penguin Random House group of companies

cover illustration copyright © Josh Kirby

DISCWORLD® is a trade mark registered by Terry Pratchett

All rights reserved.

Тази творба е художествено произведение. Описаните имена, персонажи, места и случки са продукт на въображението на автора. Всички изказвания, случки, описания, информация и материали от всякакъв друг вид, съдържащи се в произведението, са само и единствено с цел забавление и не трябва да се разчита на тяхната точност, нито да бъдат правени опити да бъдат възпроизведени, тъй като това може да доведе до наранявания. Всички права запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде ползвана или възпроизвеждана без изричното знание и писменото позволение на издателя.

ПЕТИЯТ СЛОН

© Архонт – О, 2022

Всички права запазени.

Автор: © Тери Пратчет

Корица: © Джош Кирби

Превод: © Владимир Зарков

Редактор: Весела Петрова

Коректори: Венелин Пройков, Николай Генов

Предпечат: Студиото на А

Издател: Архонт – О

Английска, второ издание

ISBN 978-954-422-138-6

ТЕРИ ПРАГЧЕТ

ПЕТИЯТ СЛОН

София, 2022

Много съм признателен на Питър Блийкли, който ми помогна с джуджешката опера „Кървав топор и Железен млат“. Звучеше значително по-хубаво в неговата версия (и несъмнено имаше доста повече песни за злато).

Казват, че светът е плосък и се подпира върху гърбовете на четири слона, които пък са стъпили върху гигантска костенурка.

Казват, че понеже тези слонове са великански твари, имат кости от камък и желязо, както и нерви от злато за по-добра проводимост на големи разстояния.*

Казват, че петият слон прелетял с писъци и тръбене в атмосферата на младия свят преди не знам си колко години и се приземил с достатъчна сила, за да сцепи континенти и да издигне нови планини.

Не е имало очевидци на падането му, а това поражда интересен философски въпрос: ако вбесен слон, тежащ милиони тонове, се стовари от небето и няма кой да го чуе, дали той – поне от философска гледна точка – издава някакъв звук?

И щом е нямало кой да го види, падал ли е изобщо?

С други думи – да не е само приказчица, предназначена за детски уши, с която се обясняват някои по-особени природни явления?

Джуджетата, които поначало са измислили легендата, ровят по-надълбоко от останалите народи. Те твърдят, че в преданието имало зрънце истина.

* Но не камък и желязо в мъртвата им форма, каквито са сега, а живи. Джуджетата са твърде изобретателни в митовете си за минералите.

На подходящо място от планината Овнерог в ясен ден човек би могъл да огледа надалеч равнините. В летните жеги щеше да преброи стълбовете прахоляк от волски каруци, тътрещи се с максималната си скорост от три километра в час. Всеки чифт добичета теглеше по две коли с по четири тона товар във всяка. Така разните неща стигаха там, закъдето бяха изпратени, след немалко време, затова пък сигурно и по много наведнъж. Към градовете около Кръглото море пренасяха суровини и понякога хора, тръгнали да си търсят късмета или поне някоя и друга шепа диаманти.

Към планините се връщаха с готови изделия, екзотични рядкости от задокеански земи и хора, сдобили се с благоразумие и някой и друг белег.

Между каруците обикновено имаше по един ден път. Превръщаха пейзажа в разгърната машина на времето. В ясните дни се виждаше чак до миналия вторник.

В далечината мигаха хелиографи, разпращаха напред и назад съобщения за появата на бандити, за наличните товари и за най-добрите местенца, където поднасят двоен омлет, тройна порция пържени картопки и пържола, чиито краища висят от ръбовете на чинията.

Много хора се возеха на каруците. Беше евтино, спестяваше ходенето и накрая все пак достигаха целта си.

Случваше се някои да пътуват безплатно.

Един от коларите си имаше проблеми с волювете. Плашеха се от нещо. Очакваше да са настръхнали в планините, където всевъзможни диви зверове смятаха добичетата за пътуваща вечеря, но тук нямаше нищо по-опасно от зелени поля.

Зад него в тясната пролука между наредените греди някой спеше.

Поредният ден в Анкх-Морпорк...
Сержант Колън едва се крепеше на неустойчивата стълба в края на Бронзовия мост – една от най-оживените пътни артерии на града. Стискаше с едната си ръка дълъг прът, върху който се мъдреше кутия, а в другата държеше саморъчно направен албум за снимки пред прореза на кутията.

– А това е друг вид талига – натърти той. – Схвана ли?

– Ъхъ – потвърди тихичко гласче от кутията.

– Добре-е – остана доволен сержантът. Прибра албумчето и посочи към средата на моста. – Сега... Виждаш ли ги тия два белега, дето ги направихме с боя по калдъръма?

– Ъхъ.

– И за какво са те?

– Ако колата мине между тях за по-малко от минута, значи върви твърде бързо – повтори наизуст гласчето.

– Справяш се. И тогава?...

- Рисувам картинка.
- Като внимаваш да се виждат?...
- Лицето на коларя или номерът на колата.
- А нощем?
- Използвам саламандъра да си светна.

– Браво на тебе, Родни. Някой от нас ще идва всеки ден да прибира снимките. Имаш ли си всичко, дето ти трябва?

- Ъхъ.
- К'во става бе, сержант?

Колън сведе поглед към огромното загоряло лице и се усмихна.

– Здравсти, Всичко – изрече, спускайки се полека по стълбата. – Туй, дето го гледаш, господин Джолсън, е съвременната Стража, каквато ще бъде и през следващия мил... милениум. Ако някой, значи, мине от тука твърде бързо, още на другата заран лорд Ветинари ще му гледа физиономията на снимка. Щото иконографите не лъжат.

– Вярно си е Фред. Много са тъпички да лъжат.

– А на Негово Превъзходителство му е писнало колите да профучават по моста и ни рече да сторим нещо по въпроса. Да знаеш, вече съм началник на транспортния контрол.

– Е, има ли полза от туй?

– И още как! – величествено отвърна сержант Колън. – От мен зависи да пазя.... такова де, артериите на града от запушване, та да не страда търговията и да не стигнем всички до пълна съсия. Много важна работа си е, да сме наясно.

– И к'во, сам ли я вършиш?

– Ами... Горедолу. На мене се пада главното. Да де, ефрейтор Нобс и другите ми помагат.

Всичкото Джолсън се почеса по носа.

– Фред, исках да си побъбрим с тебе за подобна история.

– Няма проблем.

– Щото има нещо доста чудновато пред моя ресторант.

Сержант Колън тръгна с гиганта и двамата свърнаха зад ъгъла. На Фред му допадаше да е в компанията на Всичкото, защото до него изглеждаше направо кльоцав. Всичкото Джолсън вероятно щеше да бъде отбелязан дори на карта в атласа, а по-малките планети биха променяли орбитите си, ако той е наблизко. Калдъръмът се пукаше под краката му. В едно и също тяло побираше (и оставаше още място) най-добрия майстор готвач и най-запаления лапач в Анкх-Морпорк. Сержант Колън не можеше да си спомни как всъщност се казваше този човек. Хората съвсем естествено му бяха лепнали прякора, защото, който и да го видеше на улицата за пръв път, ахваше недоверчиво: „*Всичкото* туй Джолсън ли е?!“.

На Широка улица беше спряла голяма каруца. Други возила се трупаха едно зад друго в тромави маневри да я заобиколят.

– Фред, докараха ми месото по пладне, а когато коларят излязъл...

Джолсън посочи внушителната триъгълна конструкция, заключена около едно от колелата

на каруцата. Бе изработена от дъб и стомана с обилно наплескана върху тях жълта боя.

Колън я почукна с пръст.

– Ами да, разбирам какъв ти е проблемът. Та колко време, казваш, каруцарят ти стоя вътре?

– Е, сложих му да обядва...

– Пък ти готвиш страхотно, отдавна си го знам. Какъв е специалитетът днес?

– Пребита пържола с тлъст сметанов сос, а за десерт – целувчици „Черна смърт“.

Двамата помълчаха, за да си представят на спокойствие пиршеството. Фред Колън въздъхна тихичко.

– С повечко масълце в соса, а?

– Не ме обиждай, как тъй без масълце?

– Човек може доста да се позабави с такъв обяд – призна сержантът. – Ама лошото е, че патрицията взе да се дразни, когато колите паркират за повече от десетина минутки. Смята го за нещо като престъпление.

– Фред, да изгълташ сготвен *от мене* обяд за десетина минутки не е престъпление, то си е направо трагедия – отбеляза Всичкото. – А тука е написано: „Градска стража – 15 долара за освобождаване“. Значи печалбите ми за два дена.

– Жалко – поклати глава Колън, – ама има канцеларщина, нали се сещаш? Не мога просто тъй да махна с ръка. Ех, да можех... Толкоз талони съм набучил на шиша, дето е на бюрото ми. Разбира се, ако аз се разпореждах в Стражата... Виж сега, като с вързани ръце съм...

Двамата стояха с ръце в джобовете и привидно не си обръщаха особено внимание. Сержант Колън дори си засвирука небрежно.

– Абе чувал съм туй-онуй – съдържано промълви Джолсън. – Хората приказват, все едно келнерите нямат уши.

– И аз знам разни работи – отвърна Колън, подрънквайки с дребните монети в джоба си.

Позяпаха небето известно време.

– Май ми е останал меден сладолед от вчера...

Сержантът сведе поглед към каруцата.

– А, господин Джолсън – започна той с глас, натежал от изненада, – някакъв абсолютен гадняр е сложил скоба на задното колело! Веднага ще се погрижим за това.

Колън измъкна изпод колана си две бели хилки, вторачи се в семафорната кула над участъка на Стражата, подаваща се иззад старата фабрика за лимонада, и изчака дежурният водоливник да му даде сигнал. После с подчертан замах и жизненост започна да прави движения като човек със сковано изпънати ръце, опитващ се да играе пинг-понг на две маси едновременно.

– Екипът ей сегинка ще дотърчи... Виж ги само!...

Малко по-нататък по улицата двама тролове старателно заключваха талига със сено. След минута-две единият се озърна към семафорната кула, сръга колегата си, извади своя комплект хилки и изпрати сигнал дори без намека за стил, присъщ на Колън. Когато получиха отговор,

троловете се огледаха внимателно, забелязаха сержанта и закрачиха тежко към него.

– Ето ти на! – гордо обяви Колън.

– Ей, тая нова технология е страхотна! – възхити се Всичкото. – Пък те стояха на цели... колко бяха, петдесетина крачки ли?

– Тъй, тъй. Преди трябваше да надувам свирката. А и те вече знаят, че тъкмо аз ги викам.

– Вместо да погледнат през рамо и да те видят – подметна Джолсън.

– Е, да-а... – проточи сержантът. Съзнаваше, че не хвърли най-яркия лъч в зората на новата комуникационна революция. – Вярно, ама щеше да свърши работа и да бяха на няколко улици от тук. Ако щеш – и в другия край на града. Ако пък бях наредил на водоливника, както се изразяваме помежду си, да го „предаде“ в „голямата“ кула на Рида, щеше да се получи и в Сто Лат за броени минути, схващаш ли?

– Пък дотам има трийсетина километра.

– Поне.

– Изумително си е, Фред.

– Времето не спира – изрече Колън тъкмо когато троловете го доближиха. – Стражник Кремъчко, кой ти каза да заключваш каруцата на моя приятел? – попита строго.

– Ами, сержант, тая сутрин заповядахте да заключваме всички...

– Но не и *тая* каруца – натърти Колън. – Освободете я незабавно и повече да не съм чул за тоя случай, ясно?

Стражник Кремъчко, изглежда, стигна до извода, че не му плащат, за да мисли, а Колън бездруго не вярваше, че троловете биха постигнали кой знае какво в тази област.

– 'ми щом казвате, сержант...

– А ние с Всичкото ще си побъбрим, нали? – подхвърли Колън.

– Тъй си е, Фред.

– Е, аз повечко ще слушам, 'щото устата ми ще е пълна.

Сняг се сипеше от клоните на елите. Мъжът си проби път през гъстата им плетеница, постоя един миг, за да си поеме дъх, и затича в бърз тръс през полянката.

От отсрещния край на долината до ушите му стигна песента на първия надут рог.

Значи имаше един час преднина, ако можеше да им се вярва. Вероятно не би успял да се добере до кулата, но знаеше и други начини да се измъкне.

Бе измислил различни планове. Беше способен да ги надхитри. Гледай да не стъпваш по преспите, обърквай следите си, възползвай се от всяко поточе... Не беше немислимо. И други са успявали. Не се съмняваше в това.

На няколко километра от него през гората се устремиха загладени тела. Ловът започваше.

